

توسعه با محوریت «خلق مزیت»

سید مهدی طبیبزاده

استان کرمان از مزیت قابل توجهی برخوردار است که شاید تا بحال بدان توجه جدی نشده است و آن قابلیت «خلق مزیت» است.

مثال های متعددی برای این قابلیت می توان زد از جمله احداث مناطق ویژه، احداث مجتمع تولیدی خودرو با کیلومترها فاصله از مرکز، بزرگترین شرکت هواپیمایی و تولید

محصولاتی در کارخانجات صنعتی که نه از مزیت نسبی وجود مواد اولیه برخوردارند و نه بازار مصرف در اختیار دارند.

با ذکر این مقدمه و توجه به این توانایی می توان امیدوار بود که باز هم فرصت های زیاد و مزیت های فراوان برای استان کرمان ایجاد شود.

فرصت پسابرجام، مدیریت پراگنیزه و جدی و توانایی خلق مزیت، چشم انداز بسیار روشنی را برای توسعه استان ایجاد نموده است.

لزوم توسعه زیر بناها در زمینه انرژی، شبکه های جاده ای و ریلی، احداث خطوط انتقال آب، توسعه شبکه گاز، زیر ساخت های ICT، برای فراهم نمودن بستر اجرای طرح های صنعتی، معدنی، کشاورزی، فرهنگی، گردشگری از یک سو و بهبود شرایط کشور و امکان تامین مالی از سرمایه گذاری های مستقیم خارجی، فاینانس های خارجی به همراه تامین تجهیزات، ماشین آلات با فن آوری های روز از سوی دیگر، نوید تکمیل حلقه های مفقوده زیر ساخت های توسعه پایدار را می دهد و اینجاست که هوشمندی و آینده نگری مدیریت استان وارد میدان شده و با تجمیع تمامی تلاشهای مدیران دولتی، نمایندگان مجلس و بخش خصوصی، برنامه مدونی برای اجرای پروژه های زیر ساخت با تعیین اهداف مشخص از جذب سرمایه گذاری هایی که قرار است در کشور انجام شود، تدوین نموده است.

به موجب این برنامه و ان شالله اجرای آن، آب شرب و صنعت استان تامین و نیروگاه های گازی و سیکل ترکیبی، مقیاس کوچک و خورشیدی احداث و توازن در حمل و نقل بار جاده ای و ریلی برقرار گردیده و گاز مورد نیاز پروژه ها تامین خواهد شد.

با تکمیل زیر ساخت ها که به عنوان رکن مهمی در تحقق برنامه توسعه پایدار استان تلقی می شود تامین مالی پروژه ها بسیار ضرورت پیدا می کند شاید اصلی ترین قدم اجرای برنامه های بلند پروازانه استان، تامین مالی باشد چرا که با محدودیت شدید منابع مالی بانک ها و نبود انگیزه یا توان بخش خصوصی در تامین نقدینگی همه تلاش های در ارائه طرح ها با توجیه اقتصادی فنی و مالی، اخذ مجوز های لازم، تامین بخشی از نیازهای اولیه نظیر زمین، موافقت تامین آب و گاز و برق بی ثمر خواهند ماند.

لذا باید تامین منابع مالی لازم اصلی ترین کار مسئولان باشد. در صورت انجام آن و تامین زیر ساخت های لازم و وجود اراده قوی بخش خصوصی، توجه ویژه به بهبود محیط کسب و کار و تسهیل فرایندهای اخذ مجوزها، کاهش موثر هزینه های مبادله ای، شفاف سازی و از بین بردن زمینه های رقابت ناسالم، حذف انحصارات و حذف فساد اداری هم ضرورت دارد که خوشبختانه شاهد این رویکرد نیز می باشیم.

لذا با فراهم شدن زمینه سرمایه گذاری و اعمال سیاست های تشویقی، رشد قابل توجهی در سرمایه گذاری خواهیم داشت.

خوشبختانه پروژه های آماده در بخش های مختلف اقتصادی که بخش قابل توجهی از آن توسط بخش خصوصی اجرا می شود وجود دارد و مراحل اولیه آن بعضاً انجام شده است و لذا با تامین مالی، ایجاد زیر ساخت های لازم و تسهیل و تسریع در انجام امور، اجرای پروژه ها طبق برنامه، سرعت خواهد یافت.

* نایب رئیس اول اتاق بازرگانی کرمان

برنامه ریزی و الزامات ذهنی و فکری

جعفر رودری

کشور عزیزمان ایران نزدیک به ۷۰ سال تجربه و سابقه برنامه ریزی را پشت سر گذاشته است. اما به نظر می رسد هنوز پایه ها و بستر برنامه ریزی چنان که مطلوب است، در جامعه ما نهادینه نشده است. اگر چه گاهی اوقات به لحاظ علمی شک و شبههاتی مبنی بر اینکه آیا برنامه ریزی لازم است یا خیر، ایجاد می شود یا چرا برخی از

کشورهای جهان بدون اتکا به سیستم برنامه ریزی جامع به توسعه رسیده اند؟ حال سوال کلی این است که چرا برنامه های قبلی کشور که به مرحله اجرا هم رسیده اند، به طور کامل موفق نبوده اند و به اهداف تعیین شده نرسیده اند؟ اما قبل از پاسخ دادن به این سوال باید چنین اذعان کرد که به لحاظ علمی جدال ایدئولوژیک بین عالمان علم توسعه و علم اقتصاد (نئوکلاسیکی) پس از جنگ جهانی دوم پایان یافت و امروزه تمامی کشورهای دنیا، حتی لیبرال ترین اقتصادها نیز درصدی از حضور دولت در اقتصاد و برنامه ریزی دولتی را پذیرفته اند. موضوعی که در ساختار اقتصادی شبیه کشور ما مهم است، حضور پررنگ دولت در اقتصاد و نقش نفت در ساختار اقتصادی از یک سو و نهادینه شدن وابستگی به دولت حتی در سطح خرد اقتصادی (خانوار و افراد) از سوی دیگر، ضرورت برنامه ریزی را دو چندان می نماید. احیای سازمان مدیریت و برنامه ریزی در کشور و استان ها که به همت رئیس دولت یازدهم صورت گرفت، بیانگر نگاه عمیق و کارشناسانه به موضوع توسعه کشور است. در اینجا یک سوال اساسی پیش می آید که آیا فضا و بستر فکری و ذهنی برای برنامه ریزی امروز کشور مهیاست یا خیر؟

در پاسخ به این سوال باید گفت که امروز شاید بزرگترین مانع و محدودیت پیش روی سیستم برنامه ریزی و حتی نهاد برنامه ریزی کشور، موانع فکری و ذهنی نهادینه شده طی سال های بی برنامه گی (در عمل) می باشد. به عبارت دیگر نگاه علم باوری با این مفهوم که در سیاست گذاری و تصمیم سازی باید بپذیریم که هر پدیده علتی دارد و در نگاه علمی می بایست رابطه علت و معلولی پدیده ها را شناخت و راهکارهای علمی و کارشناسی برای آن یافت، که هنوز کشور و استان ما نیاز به ممارست و تمرین جدی در این خصوص دارد. متأسفانه هنوز در جامعه ما نگاه علمی و کارشناسی برای تصمیم سازی و تصمیم گیری پذیرفته نیست یا حداقل موانعی جدی در این خصوص وجود دارد. هنوز تا پذیرفتن نقطه نظرات کارشناسی فارغ از توجه به جایگاه و پست بالاتر افراد، فاصله بسیار زیاد داریم.

مضافاً اینکه وخامت این اوضاع با حذف سازمان مدیریت و برنامه ریزی بیشتر شد و این نگرش طی مدت زمانی که سازمان مدیریت و برنامه ریزی و رویکرد کارشناسی آن به حاشیه رفت، دو لطمه ای اساسی خورد که در اینجا بدان اشاره می شود: (۱) به حاشیه رفتن کارشناسان و نگاه کارشناسانه و در نتیجه بروز انفعال کارشناسی در جامعه اداری (۲) ایجاد بدعت و رویه ای مبنی بر اینکه در سیستم های اداری، تصمیم سازی و تصمیم گیری وابسته به مسئولیت های اداری و مدیریت ها است. در حالیکه مقوله تصمیم سازی در حوزه کارشناسی و تصمیم گیری در سطوح مدیریت بایستی انجام شود. از این رو اصلاح این وضعیت و فراهم شدن بستر لازم برای پیاده سازی سیستم برنامه ریزی به نحوی مطلوب، در گرو جلب مشارکت جدی جامعه کارشناسی است که التزام عملی به این موضوع، خود مستلزم باز تکانی فکری و ذهنی، مفهوم برنامه ریزی و نگاه علمی است. لازم به ذکر است که در ذات برنامه ریزی مفاهیمی همچون نظم، پایش، بایدها، نبایدها و غیره جایگاه ویژه ای دارد و عدم توجه به آنها به معنی به حال خود رها بودن است. به هر حال به نظر می رسد در جامعه کنونی چنین رویکرد مطلوب و مثبتی بر سیستم برنامه ریزی حاکم نمی باشد در حالی که توسعه استان در حال حاضر در گرو این امر است که قاعدتاً بایستی توجه ویژه بدان کرد و با یک برنامه مدون و منسجم، مسیر توسعه کرمان را هموار نمود.

* رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمان